

Museiföreningen

MUNKEDALS JERNVÄG

Föreskrift

MfMJ 012–2

Riskkontroll och riskanalys

Gäller fr.o.m. 2024-04-02

Omfattar 9 sidor

Beslutande:
Thomas Lange

Föredragande:
Håkan Jaldung

MfMJ 012 Riskkontroll och riskanalys

Ut-gåva	Ikraftträdande	Beslutsdatum	Föredragande	Beslutande
1.	2022-11-01	2022-11-01	Håkan Jaldung	Thomas Lange
2.	2024-04-02	2024-03-22	Håkan Jaldung	Thomas Lange
3.				

INNEHÅLL

1	Inledning
2	Säkerhetsstyrningssystemet
2.1	Bakgrund
2.2	Allmänt
2.3	Förslag från personalen
2.4	Kontinuerlig förbättring av säkerhetsstyrningssystemet
2.5	Säkerhetskritiska krav
2.6	Kompetens och kunskapsspridning
3	Riskkontroll
3.1	Trafiksäkerhetsrevisor
3.2	Kontrollverksamheten
3.3	Dokumentation
3.4	Uppföljning
4	Riskanalys
4.1	Allmänt
4.2	Ansvar
4.3	Dokumentation
5	Arkivering

1 Inledning

I lagen (2022:368) om nationella järnvägssystem finns krav på att det ska finnas ett säkerhetsstyrningssystem hos infrastrukturförvaltare och järnvägsföretag. Säkerhetsstyrningssystemet ska utformas så att de risker som verksamheten kan ge upphov till, kan hanteras. Systemet syftar till att säkerställa en säker drift.

Säkerhetsstyrningssystemet hos MfMJ består av de dokumenterade besluten rörande organisationen av Jernvägsförvaltningen (JVF) och MfMJ:s Föreskrifter.

Målet för Museiföreningen Munkedals Jernväg (MfMJ) är att under trivsamma former med väl utbildad personal och med väl underhållen materiel bedriva växlingstrafik på sådant sätt att intentionerna i lagen om nationella järnvägssystem uppfylls.

Järnvägsinfrastruktur, fordon och annan materiel hos MfMJ ska vara av sådan beskaffenhet att skador till följd av verksamheten förebyggs.

Personal hos MfMJ ska ha god kännedom om de förhållanden, föreskrifter och villkor som gäller för verksamheten och som berör deras arbetsuppgifter. Säkerhetskritiska arbetsuppgifter får endast utföras av den som är lämplig med hänsyn till kunskap, hälsotillstånd och personliga förhållanden.

Hos MfMJ ska finnas en föredragande av föreskrifter. För föredraganden ska finnas förkunskapskrav angivna i befattningsbeskrivningen.

Föreskriften MfMJ 012–2 Riskkontroll och riskanalys ersätter föreskriften MfMJ 012–1 Riskkontroll och riskanalys, som upphävs att gälla från den 2 april 2024.

Föreskriften ingår som en del i säkerhetsstyrningssystemet.

2 Säkerhetsstyrningssystemet

2.1 Bakgrund

I MfMJ:s föreskrifter, under kapitelrubriken Allmänt eller Inledning, framgår om respektive föreskrift ingår i MfMJ:s säkerhetsstyrningssystem

Härutöver gäller följande bestämmelser rörande säkerhetsstyrningssystemet:

2.2 Allmänt

Inom JVF ska arbetet prioriteras med att utveckla och förbättra säkerhetsstyrningssystemet.

MfMJ:s styrelse beslutar närmare om JVF:s samråd och samverkan med företrädare för Museibanornas Riksorganisation (MRO) och andra museijärnvägar i frågor som rör säkerheten vid museijärnvägar. Samrådet och samverkan syftar till att identifiera risker, utveckla och vidta åtgärder för riskhantering såsom att JVF särskilt uppmärksammar säkerhetsfrågorna vid planering och genomförande av växling på sidospår samt initierar och/eller genomför de förändringar i verksamheten som kan vara nödvändiga för att öka säkerheten.

Föredraganden av föreskrifter ska hos ordföranden i MfMJ initiera de ändringar i MjMJ:s föreskrifter som är påkallade till följd av författningsförändringar, nya föreskrifter från Transportstyrelsen, förändringar som aktualiseras av JVF till följd av MRO:s rekommendationer eller dokumenterade och prövade erfarenheter hos andra museijärnvägar.

JVF ska ägna uppmärksamhet åt frågan om samarbetet med andra aktörer medför att MfMJ:s föreskrifter behöver revideras eller om vissa avsnitt i föreskrif behöver bli föremål för utbildningsinsatser.

2.3 Förslag från personalen

Avdelningscheferna inom JVF ska ta tillvara personalens förslag till förbättringar rörande säkerhetsstyrningssystemet. Förslagen ska dokumenteras gemensamt på lämpligt sätt av förslagsställaren och berörd avdelningschef. Avdelningschefen ska föredra förslaget vid möte med JVF varvid beslut fattas om vidare åtgärder såsom förslag till eventuella förändringar i föreskrifter rörande säkerhetsstyrningssystemet eller förändringar i utförandet av vissa arbetsuppgifter. Föredraganden rörande föreskrifter ska kallas till ett sådant möte.

Styrelsen ska hållas informerad om förslagsverksamheten rörande säkerhetsstyrningssystemet av chefen för JVF.

2.4 Kontinuerlig förbättring av säkerhetsstyrningssystemet

Årligen, i god tid innan trafiksäsongen börjar, ska föredraganden rörande föreskrifter granska säkerhetsstyrningssystemet tillsammans med JVF.

Härvid ska dokumenterade erfarenheter från föregående års växlingsverksamhet och den externa säkerhetsrevisorers resultat ligga till grund för analys och åtgärder rörande påtalade fel. Respektive avdelningschef inom JVF ska rätta till fastställda fel i verksamheten.

Erfarenheter från verksamheten inom MfMJ och dokumenterad utveckling hos andra museijärnvägar ska ligga till grund för prövning om nya säkerhetsstyrningsregler ska initieras av föredraganden hos ordföranden i MfMJ.

2.5 Säkerhetskritiska krav

JVF ska tillsammans med föredraganden för föreskrifter följa upp om verksamheten uppfyller befintliga, nya och ändrade tekniska och operativa normer eller andra föreskrifter.

I förfarandet vid JVF ingår att identifiera krav och säkerställa en ändringshantering, genomföra nödvändiga förändringar, kontrollera överensstämmelsen med beslutade förändringar och, vid behov, vidta åtgärder om bristande överensstämmelse identifierats samt att muntligt eller via dokument informera berörd personal.

2.6 Kompetens och kunskapsspridning

Kompetensstyrningssystemet hos JVF ska inriktas på följande:

Identifiera vilken kunskap och vilka färdigheter som krävs för säkerhetskritiska arbetsuppgifter såsom trafikchef, maskinchef, banchef, lokförare, eldare, bromsare och rangerare samt andra befattningar som av JVF identifierats medföra säkerhetskritiska arbetsuppgifter.

Vid arbetet med beskrivningar av säkerhetskritiska arbetsuppgifter ska handläggaren av föreskrifter, efter samråd med chefen för JVF, föreslå krav på grundläggande utbildningsnivå, psykisk och fysisk lämplighet samt vilka andra krav som bör vara uppfyllda för att tjänstgöra i befattning med säkerhetskritiska arbetsuppgifter.

Formell utbildning och annan likvärdig utbildning och erfarenhet ska prövas av chefen för JVF vid urvalsprocessen.

Arbetsbeskrivning med kompetenskrav för föredraganden av föreskrifter fastställs av Ordföranden i MfMJ.

Kompetenskrav för extern säkerhetsrevisor fastställs av ordföranden MfMJ.

Kompetenskrav för banbesiktningsman fastställs och dokumenteras av Banchefen.

Om fortlöpande utbildning, regelbunden uppdatering av befintliga kunskaper och färdigheter föreskrivs i MfMJ 060 Personaladministration och MfMJ 070 Utbildning.

Sättet att sprida information inom MfMJ, såsom spridande av dokument i säkerhetsstyrningssystemet och driftrelaterad information, framgår av föreskriften MfMJ 009 Information.

Chefen för JVF beslutar vid behov om regelbundna kompetenskontroller för personal inom JVF, särskilda åtgärder vid olyckor/tillbud eller lång arbetsfrånvaro i förekommande fall samt om särskild utbildning i säkerhetsstyrningssystemet för chefer inom JVF.

Chefen för JVF ska initiera hos ordföranden i MjMF och handläggaren av föreskrifter om förändringar rörande kompetensstyrningssystemet är påkallade i föreskriften MfMJ 070 Utbildning.

Företrädare för MfMJ deltar i av MRO årligt anordnade säkerhetsutbildningar enligt ordföranden i MfMJ:s beslut.

3 Riskkontroll

3.1 Trafiksäkerhetsrevisor

Hos MfMJ ska finnas en trafiksäkerhetsrevisor som utses av styrelsen för en tid av minst ett år.

Trafiksäkerhetsrevisorn ska ha gedigna kunskaper om säkerhetsstyrningssystem hos järnvägsföretag samt vara väl förtrogen med verksamheten hos museijärnvägar.

3.2 Kontrollverksamheten

Hos MfMJ ska genomföras riskkontroller för att säkerställa en säker drift i MfMJ:s järnvägssystem. Syftet med riskkontrollen är att följa upp efterlevnaden av järnvägsförfattningar och lämpligheten av föreskrifterna hos MfMJ.

Riskkontrollen är i huvudsak en föreskrifts- och dokumentationskontroll men kan även innefatta samtal, intervjuer och uppföljning.

Trafiksäkerhetsrevisorn ska årligen planera och genomföra en riskkontroll inom JVF. Oanmälda stickprovskontroller kan genomföras inom verksamhetsgren, eller del av verksamhetsgren, med säkerhetskritiska arbetsuppgifter.

Riskkontrollerna ska inriktas på

- föreskrifter och annan dokumentation rörande säkerhetskritisk verksamhet som beslutats inom MfMJ.
- om personalen med säkerhetskritiska arbetsuppgifter har tillgång till gällande föreskrifter.
- hur föreskrifter och annan dokumentation tillämpas inom JVF vid arbeten av betydelse för säkerhet och kvalitet.
- hur personal inom JVF fungerar i säkerhetskritisk verksamhet. Kontrollen ska även omfatta sådan personal som inte har säkerhetskritisk arbetsuppgift men vars arbete har betydelse för kvaliteten i de arbeten som utförs inom JVF.

3.3 Dokumentation

Genomförd riskkontroll ska dokumenteras.

Dokumentationen ska omfatta en beskrivning av hur riskkontrollen har genomförts, resultat som framkommit samt de slutsatser som dragits.

Eventuella synpunkter rörande föreskrifter och interna rutiner, som kan vara till gagn för att skapa, förenkla eller skärpa MfMJ:s föreskrifter med syfte att höja säkerheten och kvaliteten i verksamheten, ska anges i dokumentationen.

Dokumentationen från en riskkontroll ska delges styrelsen, eller den som styrelsen utsett som kvalitetsansvarig, samt respektive avdelningschef inom JVF samt föredraganden av föreskrifter. Av dokumentationen bör framgå när brister, som kan ha framkommit vid riskkontrollen, senast ska åtgärdas.

Slutrapport från en genomförd riskkontroll ska delges styrelsen senast en månad efter att kontrollen avslutats.

3.4 Uppföljning

Respektive avdelningschef inom JVF och handläggaren av föreskrifter ansvarar för att de åtgärder som föreslås av trafiksäkerhetsrevisorn i en rapport från en riskkontroll, följs upp och åtgärdas.

Styrelsen, eller den som styrelsen utsett som kvalitetsansvarig, ska hållas underrättad av respektive avdelningschef om vilka åtgärder som har vidtagits, kommer att vidtas samt tidplaner för åtgärdernas genomförande.

4 Riskanalys

4.1 Allmänt

JVF hanterar frågor om ändringar rörande utrustning, förfaranden, organisation, bemanning eller samspel. Riskanalyser ska genomföras som ska grundas på en identifiering av riskkällor.

En lista med riskkällor ska upprättas inom JVF med identifierade riskkällor, därtill knutna åtgärder, riskkällornas orsaker och vilken avdelningschef inom JVF som ska hantera och åtgärda dem.

I hanteringen av riskkällor ingår särskilt att avdelningscheferna inom JVF förmedlar resultatet av riskanalysen till personalen och tydliggör riskerna.

Chefen för JVF ska hålla styrelsen kontinuerligt informerad om genomförda riskanalyser och delge styrelsen om hur dessa har dokumenterats inom JVF.

I god tid innan sådana förändringar genomförs i verksamheten, som har eller kan få betydelse för trafiksäkerheten hos MfMJ såsom inköp av ny teknik, införande av nya arbetsrutiner, väsentliga förändringar i organisationen eller oprövade lösningar, ska chefen för JVF utföra, verifiera och dokumentera en analys av de risker som förändringen kan orsaka i MfMJ:s verksamhet.

Utifrån riskanalysen ska förändringens lämplighet bedömas inom JVF som grund för beslut av respektive avdelningschef.

En ny riskanalys med oförändrat avgränsningsområde ska inte genomföras om inte analysmetoden ändrats eller kompletterats.

4.2 Ansvar

Styrelsen ansvarar för riskanalys som berör alla delar av föreningens verksamhet.

Chefen för JVF ansvarar för riskanalys som berör JVF:s verksamhet. I särskilda fall avgör ordföranden i MfMJ vem som ska utföra riskanalys inom JVF:s verksamhetsområde.

Avdelningschefen ansvarar för riskanalys som enbart berör egen avdelning.

4.3 Dokumentation

Den som ansvarar för riskanalysen ska dokumentera resultatet av analysen.

Dokumentationen ska omfatta uppgifter om analysområde och eventuella avgränsningar.

I dokumentet ska anges de risker som identifierats, såsom hur stora riskerna bedöms vara med hänsyn till kvantitativa (hur ofta, hur sannolikt m.m.) och kvalitativa (typer, skador, kostnader m.m.) aspekter samt presenteras förslag på hur de angivna riskerna ska undvikas och hur åtgärder som ändå inträffar ska hanteras i framtiden.

5 Arkivering

Dokumentationen från riskkontroller och genomförda riskanalyser ska arkiveras i minst fem år.

Arkivchefen beslutar om hur pappersdokument och digitala filer från riskkontroll och genomförd riskanalys ska hanteras och arkiveras.